

ensstemmelse med et særligt landsplandirektiv og en lokalplan, som miljøministeren udsteder for området.

Christianialoven indebærer, at den almindelige lovgivning på en række områder ikke er gældende for Christianiaområdet. Det gælder regler i lovgivningen om fredning, om arealers anvendelse og om bygningers opførelse, indretning, anvendelse, ombygning og nedrivning. Dog gælder planlovgivningen i det omfang, den er nødvendig for den ovennævnte planlægning. Christianialoven indebærer således, af fredningen af de 24 bygninger, der var gennemført inden lovens vedtagelse, sættes ud af kraft. Tilsvarende er naturbeskyttelseslovens beskyttelse af Christianshavns Vold som historisk fortidsminde sat ud af kraft.

Loven ændrer de sædvanlige plan- og beslutningsmæssige procedurer for anvendelsen af arealer og bygninger på Christianiaområdet og giver forsvarsministeren en række beføjelser og tvangsmidler. Loven bestemmer særligt, at bygninger og arealer alene kan anvendes efter individuel tilladelse fra forsvarsministeren. Dette tilladelsessystem blev ikke taget i anvendelse, da der i stedet blev indgået en rammeaftale om brugsretten med Christiania.

Hvis forsvarsministeren ikke tillader, at bygningerne anvendes til beboelse, skal enhver, der opholder sig i disse, fraflytte. Forsvarsministeren kan uden fogedrettens medvirken lade personer, der ikke vil forlade bygningerne, fjerne fra området. Beboere, der ved lovforslagets fremsættelse havde fast bopæl på Christiania, skal tilbydes erstatningsbolig.

3.2. Lokalplanen

Lokalplanen for Christianiaområdet blev udarbejdet af Miljøministeriet i 1991 på baggrund af et landsplandirektiv for Christianiaområdet fra 1989 og Christianialoven.

Ifølge lokalplanen forudsættes Christianiaområdet at være et åbent og offentligt tilgængeligt, bilfrit område med boliger og aktiviteter, der er forenelige med bydelsens særlige karakter. Samtidig sigter lokalplanen mod, at Københavns befolkning i højere grad får adgang til at anvende dele af området til rekreative formål. Det er samtidig et mål, at væsentlige arkitektoniske og kulturhistoriske værdier bevares.

Lokalplanen deler Christianiaområdet op i to områder. Delområde I omfatter den bymæssige del, delområde II omfatter det historiske voldanlæg.

Delområde I udlægges i lokalplanen til blandet bolig- og værkstedsområde, hvor der kan placeres servicefunktioner såsom butikker og restauranter samt institutioner mv., der er forenelige med områdets særpræg. Lokalplanen åbner mulighed for, at området i

vid udstrækning kan anvendes som hidtil. Dog forudsættes, at Christianiaområdet åbnes mere mod det øvrige Christianshavn. Fælles opholdsarealer samt uadvendte aktiviteter placeres på arealer ud mod resten af byen. Lokalplanen forudsætter endvidere en styrkelse af det grønne element. Lokalplanen åbner mulighed for at opføre ny bebyggelse i begrænset omfang inden for nærmere angivne byggefelter.

Delområde II udlægges til offentligt, rekreativt område. Lokalplanen skal sikre en oplevelse af at færdes i et område, der er åbent tilgængeligt for hele byens befolkning. Det historiske fortidsminde skal respekteres. Et vist antal boliger og andre bygninger kan indtil videre forblive i området, hvis de er forenelige med områdets rekreative karakter, og hvis forsvarsministeren giver tilladelse hertil. Nærmere angivne bygninger kan bruges til boliger, og der udpeges »bosteder«, som kan tillades anvendt til bosætning. Lokalplanen indebærer et stop for yderligere byggeri i delområde II. Eksisterende bygninger beliggende uden for de udpegede bosteder kan tillades flyttet og placeret inden for bostederne.

I lokalplanens bestemmelser udpeges en række bygninger af arkitektonisk og kulturhistorisk værdi, som ikke må nedrives, ombygges eller på anden måde ændres, medmindre forsvarsministeren efter indhentet udtalelse fra miljøministeren giver tilladelse hertil.

Ifølge redegørelsen til lokalplanen er det hensigten, at al beboelse på langt sigt skal ophøre i delområde II. Dette sigte kan dog ikke realiseres med lokalplanens virkemidler, men skal ses i sammenhæng med lovens tilladelsesmekanisme, herunder muligheden for at give tidsbegrænsede tilladelser.

3.3. Christianias og christianiternes retsstilling

Christianiaudvalget har som led i sit arbejde anmodet Kammeradvokaten om en vurdering af en række juridiske spørgsmål vedrørende Christianias og christianiternes retsstilling. Kammeradvokaten har i et notat af 10. december 2003 sammenfattet sin vurdering af disse spørgsmål. Den ordning, der lægges op til i dette lovforslag, ligger indenfor rammerne af Kammeradvokatens vurdering. Hovedpunkterne i Kammeradvokatens vurdering er følgende:

Christiania er som fællesskab tillagt en kollektiv brugsret i kraft af rammeaftalen mellem Forsvarsministeriet og Christiania. Den enkelte beboer eller virksomhed på Christiania afleder sin brugsret af Christianias rammeaftale med staten (den kollektive brugsret), men kan desuden efter omstændighederne påvise et individuelt grundlag for sin brugsret, som er uafhængig af rammeaftalen. Disse individuelle retsposi-